

Ieper, 29 februari 2024

Agentschap Natuur en Bos, Adviezen en Vergunningen
Tav Aan Siege Van Ballaert
Koning Albert I laan ½ bus 74
8200 Brugge

Betreft: openbaar onderzoek natuurbeheerplan Handzame en Ijzervallei

Geachte

We wensen als landbouwraad van Ieper bezwaar aan te tekenen tegen het natuurbeheerplan 'Ijzer- en Handzamevallei' (NBP/WV/23/0013).

1) GEEN DRAAGVLAK BIJ BETROKKEN LANDBOUWERS DOOR ONTBREKEN VAN OVERLEG EN COMMUNICATIE

De bekendmaking van dit openbaar onderzoek is ondermaats. Een publieke consultatie heeft als hoofddoel het informeren van eigenaar/gebruikers. Door de correcte informatie te verschaffen kunnen de belangrijke pijnpunten in de documenten aangeduid worden en kan het plan bijgestuurd worden waar nodig. De overheid is zich bewust van het feit dat deze manier van werken ondermaats is en nam hierrond sinds kort al initiatief. Het verzamelbesluit faunabeheer werd al tweemaal principieel goedgekeurd op de Vlaamse Regering en zal wellicht binnenkort in voege gaan. Hierin wordt bepaald dat de bekendmaking van natuurbeheerplannen veel ruimer moet gebeuren dan nu het geval is. Wij betreuren dat ANB in desgevallend dossier dit natuurbeheerplan nog snel in publieke consultatie brengt, zonder het nieuwe verzamelbesluit af te wachten. Nochtans kan dit enkel maar het draagvlak van voorliggend natuurbeheerplan vergroten, er van uitgaande dat dit effectief een bekommernis is.

Verder handelt deze publieke consultatie over een wijziging van een oorspronkelijk natuurbeheerplan maar de originele plannen ontbreken. Een geïnteresseerde krijgt ook geen zicht of dit al niet een eerste wijziging behelst of er al meerdere wijzigingen de revue gepasseerd zijn. Het ontbreken van deze cruciale informatie maakt dat de burger/landbouwer niet over alle informatie beschikt en aldus niet op een volledige manier inzage heeft op het dossier. Dit is aldus niet conform artikel 16bis, §1, 1° Decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu en is bovendien een schending van het openbaar onderzoek en het verdrag van Aarhus.

Er is niet alleen een gebrekkige communicatie over de wijziging van het natuurbeheerplan, er wordt ook totaal geen rekening gehouden met de impact van deze wijziging op landbouw in de directe en ruimere

omgeving. In het rapport horende bij de aanvraag wordt op geen enkele manier besproken hoe deze wijziging een invloed zal hebben op de economische bedrijfsvoering van de landbouwers die percelen binnen het (ruim afgebakende) globale kader gebruiken of waarvan hun bedrijf in de nabije omgeving ligt. Een Landbouw Impact Studie (LIS) ontbreekt die de gevolgen in kaart brengt voor de omgeving, door de activatie van de nieuwe natuurbeheerplannen in de Handzame en IJzervallei en bij uitbreiding Groot – Ieper.

2) GLOBAAL KADER SCHRAPPEN VOOR AGRARISCHE PERCELEN AANGEZIEN ZWARE GEVOLGEN VOOR LANDBOUW

In de aanvraag voor wijziging van het natuurbeheerplan wordt een globaal kader uitgetekend. Dit wordt erg ruim getekend en heel wat landbouwpercelen bevinden zich binnen deze contouren. Deze percelen worden al decennia lang door landbouwers gebruikt wat aantoont dat deze percelen een belangrijke waarde hebben voor de betrokken bedrijven. De bedrijfsvoering is vaak aangepast aan het gebruik van deze percelen. Het is dus duidelijk mogelijk om, naast een zekere natuurkundige waarde, deze percelen ook voor landbouwdoeleinden te gebruiken.

In het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de natuurbeheerplannen en de erkenning van natuurreservaten van 14 juli 2017 staat het volgende betreffende de afbakening van een globaal kader:

“Het globale kader kan opgesteld worden voor een ruimer gebied dan de effectief deelnemende percelen in eigendom of beheer, als dat nuttig is voor een betere ecologische onderbouwing van de gemaakte keuzen. Bij het globaal kader voor een natuurbeheerplan voor een terrein van type vier kan een gebied worden afgebakend dat ruimer is dan de effectief deelnemende percelen in eigendom of beheer.”

Dit impliceert dat er minstens een verantwoording dient gegeven te worden betreffende de reden dat het globaal kader werd opgesteld. Het nut van de gemaakte keuzes dient in relatie gebracht te worden tot de aanduiding van het globale kader. Dit ontbreekt volledig wat maakt dat de aanduiding van het globaal kader zonder voorwerp is.

Met bovenstaande argumentatie vragen wij nadrukkelijk om het globaal kader volledig te schrappen of significant in te perken. Verschillende landbouwpercelen binnen het globaal kader worden door actieve landbouwbedrijven gebruikt. Dit toont aan dat deze gronden zeer geschikt zijn voor een “normaal landbouwgebruik”. Percelen binnen dit globaal kader kunnen na aankoop worden opgenomen in het goedgekeurd natuurbeheerplan via de beperkte procedure van art. 12, §4 van het BVR, zonder publieke consultatie en zonder adviezen. Het is dus vrij eenvoudig om deze percelen na aankoop als natuurreservaat te laten erkennen.

Nochtans zegt het natuurdecreet het volgende:

“Artikel 16ter decies van het Natuurdecreet legt de criteria op waaraan terreinen gelegen in de agrarische gebieden en de landschappelijke waardevolle gebieden, gelegen buiten de gebieden afgebakend in uitvoering van internationale overeenkomsten of verdragen betreffende het natuurbehoud of van akten betreffende het natuurbehoud, met inbegrip van Europese richtlijnen, vastgesteld op grond van internationale verdragen, dienen te voldoen om erkend te kunnen worden als natuurreservaat (type 4):

1° ofwel zijn het gronden die een actuele hoge natuurwaarde hebben en weinig geschikt zijn voor normaal landbouwgebruik in de betrokken landbouwstreek en waarvan de erkenning de agrarische structuur niet aantast;

2° ofwel zijn het gebieden met een hoge actuele of potentiële natuurwaarde en lage landbouwwaarde die in het kader van een goedgekeurd ruilverkavelingsplan of een goedgekeurd richtplan van een landinrichtingsproject hiertoe zijn aangewezen en waarvan de erkenning de agrarische structuur niet aantast.

Vanuit de redenering van artikel 16ter decies van het Natuurdecreet kunnen er in agrarisch gebied enkel gronden worden aangeduid die weinig geschikt zijn voor normaal landbouwgebruik. Zoals hierboven aangetoond is het tegendeel waar, dit zijn veelal landbouwpercelen die in actief landbouwgebruik zijn en aldus een hoge landbouwwaarde hebben. Deze kunnen niet erkend worden als natuurreservaat conform 1° van artikel 16ter decies. Ik vraag dus ook omwille van deze reden dat de percelen in agrarisch gebied uit het globaal kader geschrapt worden.

3) GEVOLGEN TYPE 4 NATUURRESERVAAT

De voorliggende erkenningsaanvraag is er één van type 4 natuurreservaat. Een recentelijk juridisch vonnis stelt dat de interpretatie van de term 'natuurreservaten' ruimer moet worden gelezen dan voorgaand, zeker met betrekking tot Vlarem II. (Motorcross terrein Lille: <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2024/01/11/geen-vergunning-meer-voor-motorcrosssterrein-in-lille/>) Deze uitspraak kan ook in dit natuurbeheerplan zorgen voor een bijkomende last in de uitbatingsmogelijkheden (Vlarem II) van veehouderijen in de nabijheid van type 4 percelen. Aangezien de contouren van het globale kader tot in leper reiken, zal dit ontegensprekelijk gevolgen hebben voor leperse landbouwbedrijven in de directe, maar ook ruimere, omgeving.

Om de verdere normale exploitatie van de veehouderijen te kunnen garanderen dienen in dit plan alle percelen in een zone rond veehouderijen aangeduid te worden als type 3 i.p.v. type 4. Hierbij wordt geen uitspraak gedaan over de beheersmogelijkheden van de percelen maar wordt gevraagd om -op heden- de nodige zekerheid te bieden aan de betrokken bedrijven.

Door het erkennen van het globale kader als natuurreservaat wordt het gemakkelijker voor diverse natuurverenigingen om met subsidies gronden op te kopen boven de marktwaarde. Dit heeft een rechtstreekse impact op de betrokken landbouwer die gebruiker is van deze percelen. Indirect heeft dit ook als gevolg dat de druk op de nu al schaarse landbouwgronden in de weide omgeving nog groter wordt.

4) ONTBOSSEN 'EINSDIJK'

In het natuurbeheerplan wordt aangegeven dat men zou willen overgaan tot het ontbossen van enkele percelen genaamd 'Einsdijk'. Dit met als doel het bevorderen van enkele specifieke soorten die daar zouden voorkomen. Het klinkt nogal tegenstrijdig om een bos te verwijderen waar de gewenste soorten reeds voorkomen. Ter compensatie moet dit bos dan ergens anders terug aangeplant worden. Dit zou gebeuren lang het leperleekanaal in Boezinge. Dit lijkt eerder een uitbreiding van het areaal natuur, met bijhorende impact op de nabijgelegen landbouwbedrijven. Op deze manier komt natuurgebied steeds dichter van

landbouw- en industriebedrijven en kunnen deze sectoren bijgevolg ook nooit voldoen aan alle opgelegde eisen in dit verband.

5) NATUURDOELEN

Het is belangrijk te duiden dat er op vandaag geen habitat-doelen zijn aangeduid binnen een SBZ-V. De RBB's worden hier aangewend om het hiaat aan doelstellingen te vullen en hiermee het natuurbeheerplan te stutten. Wij kunnen met deze werkwijze niet akkoord gaan. Desalniettemin willen we op volgende elementen wijzen :

- Binnen natura 2000 zijn de vossestaart graslanden niet verbonden met de ijzervallei. De onderbouwing om te gaan voor deze eerder zeldzame en vooral moeilijk te realiseren graslandtype is niet gegeven. Gezien hiervoor geen habitat aanduiding is gebeurd in het verleden wijst de keuze voor dit type RBB op een kunstmatig hoog houden van de doelstellingen.
- De bedoelde doelsoorten bruine kiekendief, kwartelkoning en porseleinhoen zijn eerder verbonden aan rietkanten en moerassituaties. Deze ontwikkeling dient binnen de deelruimte Blankaartvijver gerealiseerd te worden en niet in het ruimer gebied.

Namens de landbouwraad,

Voorzitter Landbouwraad

Philip Fleurbaey